Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

18 июнь, ШАНБА, № 120 (868). Сотувда эркин нархда. 1994 ЙИЛ

МИЛЛИЙ ВАЛЮТА БАЙРОҚ, ТУҒРО, МАДҲИЯ, КОНСТИТУЦИЯ КАБИ ДАВЛАТ ВА ХАЛҚ РАМЗИ, МУСТАҚИЛЛИКНИНГ МУҚАДДАС БЕЛГИСИДИР!

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ ВАЛЮТАСИНИ МУОМАЛАГА КИРИТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 122-моддасига, «Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг асослари тўғрисида»ги Қонуннинг 11-моддасига ва Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1993 йил 3 сентябрдаги 952-XII сон қарорига мувофиқ:

1. 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида 1000 сўм-купонга бир «Сўм» нисбати билан Ўзбекистон Республикасининг миллий валютаси — «Сўм» муомалага киритилсин.

2. Миллий валютани жорий этиш бўйича республика комиссиясининг таркиби иловага мувофиқ тасдиқлансин. Нақд пулларни алмаштиришга ҳамда пул муомаласига оид барча тезкор ва жорий масалаларни ҳал қилиш комиссия зиммасига юклатилсин.

3. Ўзбекистон Республикасининг миллий валютаси — «Сўм» Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг қиймати 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100 «Сўм» бўлган банк қоғоз пуллари (банкнотлар) ва 1, 3, 5, 10 20, 50 «Тийин» бўлган металл тангалар ҳолида нақд пул муомаласига чиқарилади.

4. Белгилаб қўйилсинки:

1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида «Сўм» қонуний тўлов воситаси ҳисобланади;

«Сўм»лар ва «Тийин»лар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида мулкчилик шаклларидан қатъи назар, ҳамма жисмоний ва юридик шахслар томонидан барча турдаги тўловларга, шунингдек банклар томонидан омонатларга ва ҳисоб варақларига қўшиб қўйиш учун ҳеч қандай чекловларсиз қабул қилиниши мажбурийдир;

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида миллий валюта — «Сўм» билан бир қаторда эркин муомаладаги валютадан тўлов воситаси сифатида белгиланган тартибда фойдаланишга рухсат берилади.

5. Сўм-купонларни алмаштириш учун аҳолига зарур шарт-шароитларни яратиб бериш ва миллий валютага шошмасдан ўтишни таъминлаш мақсадида:

— Ўзбекистон Республикасининг банк муассасалари 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб сўм-купонларни муомалага чиқаришни тўхтатсинлар;

— 1994 йилнинг 1 августига қадар барча турдаги тўловларга, шунингдек фуқароларнинг омонатларига ва Ўзбекистон Республикаси доирасида пул ўтказиш учун миллий валюта билан бир қаторда 1000 сўм-купонга 1 «Сўм» нисбати билан ҳеч қандай чекловларсиз сўм-купонларни қабул қилишга рухсат берилсин. Аҳолига хизмат кўрсатаётган республиканинг барча савдо ташкилотлари ҳамда бошқа корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари мазкур банднинг сўзсиз бажарилишини таъминласинлар.

Ўзбекистон Республикасининг Ички ишлар вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда «Сўм» билан сўм-купон баббаравар муомалада бўлган даврда сўм-купонларга товарлар сотишдан ва хизмат кўрсатишдан бош тортганлик учун айбдор шахсларни қаттиқ жавобгарликка тортсинлар.

6. Марказий банк, «Ўзсаноатқурилишбанк», «Ўздеҳқончиликсаноатбанк» ва республиканинг бошқа банклари 1994 йил 28 июндан 5 июлгача 1994 йил июнь ойининг иккинчи ярми учун иш ҳақи, шунингдек, 1994 йил июль ойи учун пенсиялар, нафақалар ва стипендиялар «Сўм» билан берилишини таъминласинлар.

7. Республиканинг вакил қилинган банклари 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб тегишли пунктлар орқали эркин муомаладаги валютани Ўзбекистон Республикасининг «Сўм»ларига Ўзбекистон Республикаси Марказий банки белгилайдиган курс бўйича чекловларсиз алмаштириб берилишини таъминласинлар.

8. Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, республиканинг барча хўжалик юритувчи субъектлари ва банк муассасалари 1994 йилнинг 1 июлигача бўлган ҳолатда ҳисоб варақларидаги, омонатлардаги ва мажбуриятлардаги маблағларни, шунингдек иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва бошқа тўловларнинг миқдорларини 1 «Сўм» : 1000 сўм-купон нисбати билан қайтадан ҳисоблаб чиқсинлар.

9. 1994 йилнинг 1 августидан бошлаб Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида тўловларнинг барча турлари фақат миллий валюта — «Сўм» билан амалга оширилишини эътиборга олиб, аҳолига 1994 йилнинг 1 августига қадар қолган сўм-купонларни омонатларга чекловларсиз қўйиш тавсия этилсин.

Жамғарма тармоғига эга бўлган «Ўзжамғармабанк» ва республиканинг бошқа тижорат банклари 1994 йил 1 августидан бошлаб сўм-купонларни омонатларга қабул қилишни тўхтатсинлар.

10. Жамғарма тармоғига эга бўлган «Ўзжамғармабанк» ва республиканинг бошқа тижорат банклари 1994 йилнинг 1 сентябрига қадар аҳолининг омонатлар бўйича шахсий ҳисоб варақларидаги операцияларни фақат ҳисоб-китоб чеклари, чек дафтарчалари ёки омонатчиларнинг топшириқлари бўйича пул ўтказиш йўли билан амалга оширсинлар, 1994 йилнинг 1 сентябридан бошлаб эса омонатчиларнинг хоҳишига кўра «Сўм»лар ва «Тийин»лар билан берсинлар.

11. Миллий валютани жорий этиш механизми бўйича Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки ишлаб чиққан норматив ҳужжатлар маъқуллансин.

12. 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб мулкчилик шаклларидан қатъи назар, барча хўжалик юритувчи субъектлар учун меҳнат ҳақини тўлашга бериладиган маблағларни давлат йўли билан тартибга солиш жорий этилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги ўн кун муддат ичида бунинг учун зарур йўриқномаларни хўжалик юритувчи субъектларга етказсин.

13. Миллий валюта — «Сўм»ни жорий этиш ҳамда муомалада бўлган сўм-купонларни белгиланган муддатларда йиғиштириб олиш борасидаги ишларнинг ташкил этилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки зиммасига юклатилсин.

14. Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси ушбу Фармонни бажариш юзасидан тегишли қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1994 йил, 16 июнь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 1994 ЙИЛ 16 ИЮНДАГИ ФАРМОНИГА ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИЛЛИЙ ВАЛЮТАСИ «СЎМ»НИ ЖОРИЙ ЭТИШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИНИНГ ТАРКИБИ

Муталов А. М.	— Бош вазир, комиссия раиси
Ҳамидов Б. С.	— Бош вазир ўринбосари, комиссия раисининг муовини
Муллажонов Ф. М.	— Марказий банк бошқаруви раиси, комиссия раиси муовини
Усмонов М. З.	— Бош вазир ўринбосари
Шарифхўжаев М. Ш.	— Бош вазир ўринбосари
Алматов З. А.	— ички ишлар вазири
Гатаулин Ш. Қ.	— Давлат солиқ қўмитасининг раиси
Раҳимов К. Р.	— алоқа вазири
Умурзоқов Б. Х.	— ижтимоий таъминот вазири
Абдуғаниев Б. А.	— «Ўзбекбирлашув» бошқаруви раиси
Азимов Р. С.	— Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бошқаруви раиси
Аҳадов А. А.	— «Ўздеҳқончиликсаноатбанк» бошқаруви раиси
Ибодов А. И.	— «Ўзсаноатқурилишбанк» бошқаруви раиси
Муҳитдинов Н. Ф.	— «Ўзжамғармабанк» бошқаруви раиси
Файзиев З. А.	— «Ўзбексавдо» уюшмаси раиси
Яҳёев Ш. Ғ.	— Ўзбекистон Давлат телерадиокомпания раиси
Обидов О. О.	— меҳнат вазирининг биринчи ўринбосари
Голишев В. А.	— «Ўздавистиқболстат» раисининг биринчи ўринбосари
Иноятов Р. Р.	— Миллий хавфсизлик хизмати раисининг биринчи ўринбосари
Ҳазратқулов М. Х.	— ЎзА бош директори
Каримов Р.	— Вазирлар Маҳкамаси умумиқтисодиёт бўлимининг мудири

ПРЕЗИДЕНТ ТУРКИЯЛИК ЖУРНАЛИСТЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов шу йилнинг 23 июнь куни расмий давлат ташрифи билан Туркия Республикасига боради. Ана шу ташриф муносабати билан 17 июнь куни «Буюк ипак йўли» ҳиссадорлик жамияти раиси Эрфон Қуртўғли раҳбарлигидаги бир гуруҳ Туркия журналистлари Президент Ислом Каримов қабулида бўлди.

Мамлакатимиз раҳбари «Сабоҳ», «Туркия» рўзномалари, «Ипак йўли» журнали, АТВ, ТГРТ, «Канал Е» телекомпаниялари мухбирларининг Туркия — Ўзбекистон муносабатлари ривожи, ташриф мақсадлари, қадимий ипак йўлининг истиқболи ва бошқа мавзулардаги саволларига батафсил жавоблар берди.

— Туркияга ташрифдан мақсад ўзаро муносабатларни янги, янада юқори босқичга кўтаришдир, — деди Ислом Каримов журналистларнинг саволларига жавоб берар экан. — Ана шу ниятда биз Туркия раҳбарияти, жамоатчилик ва ишбилармон доиралар вакиллари билан учрашамиз. Улар билан ҳамкорликни янада кенгайтириш хусусида музокаралар олиб борамиз. Ташриф давомида тегишли ҳужжатлар имзоланади. Бу ҳужжатлар қадимдан қондош ва жондош икки халқ орзу интилишларини ифодалаши табиий.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ МАМЛАКАТ ТИББИЁТ ХОДИМЛАРИГА ТАБРИГИ

Азиз шифокорлар!

Муҳтарам тиббиёт ходимлари!

Сизларни анъанавий касб байрамингиз билан чин қалбимдан муборакбод этаман. Ўзбекистон тараққиёти, унинг буюк келажаги, порлоқ истиқболи бевосита сиз, азизларнинг ақл-заковатингизга меҳнатингизга, фидойилигингиз ва меҳр-мурувватингизга ҳам боғлиқ. Зеро, халқимизнинг буюк яратувчилик қудрати жисмоний ва ақлан соғломлик билан чамбарчас боғлиқ. Республикамизнинг тиббиёти ривожланган, халқи соғлом юрт бўлиши сизнинг зиммангизга улкан масъулият юкламоқда.

Вугунги Ўзбекистон тиббиёти жаҳон табобат илми назарияси ва амалиётида муносиб ўрин эгаллаган, дунё тажрибаларини бойитиб бораётган ғоят кенг тармоқли соҳа. Айни пайтда у халқимиз саломатлигини ҳимоя қилиш, ақлан ва жисмонан соғлом авлодни камол топтириш билан бирга Абу Али ибн Сино, Шарафуддин Илоқий, Нажибуддин Самарқандий сингари жаҳон тан олган улуғ боболаримиз ишини давом эттириб, она-юртимиз шуҳратини оламга ёймоқда.

Азиз дўстлар!

Улкан хонадонимиз — Ўзбекистондай шонли ва шавкатли ватанимиз халқи соғлиғи учун ҳамма имкониятларни ишга солиб, ўз касбингизни шарафлашингизга ишончим комил. Байрамингиз нишонланаётган ушбу муборак кунда сизларни яна бир бор қутлар эканман, жонажон мамлакатимиз истиқболи йўлида қилаётган фидокорона меҳнатингизни юксак қадрлайман.

Сизларга сиҳат-саломатлик, оилангизга тинчлик, бахт-саодат, эзгу ишларингизда улкан муваффақиятлар тилайман.

Ўзбекистон Республикаси

Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

РЕСПУБЛИКАНИНГ ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИНИ ТЎЛДИРИШ, ПУЛ МУОМАЛАСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА ЭКСПОРТ ИМКОНИЯТИНИ КЕНГАЙТИРИШ БОРАСИДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Пул муомаласини барқарорлаштириш, истеъмол бозорини тўлдириш, экспорт самарадорлигини ошириш ва шу асосда Ўзбекистон Республикаси миллий валютасининг харид қобилияти барқарорлигини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. Қуйидагилар тасдиқлансин:

республика истеъмол бозорини товарлар билан тўлдириш дастури;

пул-кредит сиёсатини мустаҳкамлашнинг асосий йўналишлари;

Ўзбекистон Республикасининг экспорт самарадорлигини ошириш дастури.

2. 1994 йилда товарлар (ишлар, хизматлар) экспорти ҳажмларини қўшимча равишда кўпайтириш бўйича вазирликлар, идоралар, уюшмалар, бирлашмалар ва корхоналарнинг таклифлари қабул қилинсин.

3. Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги Молия вазирлиги билан биргаликда хорижий фирмалар билан тузиладиган шартномалар бўйича тўлов муддатини ўн икки ойга суриб, консигнация (воситачилик) асосида 60 миллион АҚШ доллари миқдорида республикага озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш учун маблағларнинг манбаларини излаб топсин.

Молия вазирлиги ва «Ўзулгуржибиржасавдо» «Ўзбексавдо» уюшмасига республика ташқарисидан озиқ-овқат маҳсулотлари сотиб олиш учун ҳукуматлараро битимлар бўйича клиринг ҳисоб-китоб варақларига тушадиган маблағлар ҳисобидан Россия Федерациясининг 50 миллиард рублини (ҳар ой 10 миллиард рублдан) ажратиб берсинлар.

4. Ўзбекистон Республикасининг Давлат солиқ қўмитаси, «Ўзбексавдо» уюшмаси, «Ўзбекбирлашув», Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари меъёрланган маҳсулот сотиш борасида ўрнатилган тартиб ҳамда чакана савдо билан шуғулланувчи барча юридик шахслардан солиқ ундириб олиниши устидан қаттиқ назоратни таъминласинлар.

5. Ўзбекистон Республикасининг Давлат солиқ қўмитаси бюджетга ва бюджетдан ташқари жамғармаларга солиқлар ҳамда бошқа мажбурий тўловлар тушиши юзасидан белгиланган топшириқлар сўзсиз бажарилишини таъминласин. Солиқларни тўлаш қоидаларини бузганлик ёки уни тўлашдан бўйин товлаганлик каби ҳар бир факт бўйича материаллар Прокуратура органларига топширилсин.

Республика Бош прокурорига келиб тушган материаллар ўз вақтида ва тўлиқ кўриб чиқилиши устидан қаттиқ назорат ўрнатилишини таъминлаш, тизим ходимларининг бу борадаги шахсий жавобгарлигини ошириш таклиф этилсин.

6. Солиқ идоралари ходимларининг ва маҳаллий ҳокимият органлари раҳбарларининг меҳнатига ҳақ тўлаш шартлари давлат бюджети ҳамда маҳаллий бюджетга солиқлар тушишига оид мажбуриятларнинг бажарилишига бевосита боғлиқ қилиб қўйилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси икки ҳафта муддат ичида юқорида кўрсатилган той-

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЭКСПОРТ ИМКОНИЯТИНИ КЕНГАЙТИРИШ БОРАСИДА КОРХОНАЛАР ФАОЛИЯТИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШГА ОИД ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Барча мулкчилик шаклидаги корхоналарнинг Ўзбекистон Республикаси экспорт имкониятини кучайтиришдан иқтисодий манфаатдорлигини ошириш мақсадида:

1. Кўп валюта берадиган экспорт маҳсулоти ишлаб чиқаришни қисқа муддатларда ўзлаштиришни таъминлайдиган корхоналарнинг соҳасини ўзгартириш, уларни техника ва технология билан қайта жиҳозлаш орқали экспортга йўналтирилган замонавий ишлаб чиқаришларни ташкил қилиш, хорижий сармояларни кенг кўламда жалб этган ҳолда давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг энг муҳим устивор йўналиши деб белгилансин.

2. Шу нарса белгилаб қўйилсинки, мулкчилик шаклидан қатъи назар, ишлаб чиқариш ҳажмида экспорт товарлари (ишлари, хизматлари) камида 30 фоизни ташкил этадиган барча корхоналар даромад солиғини амалдагига нисбатан 2 баравар камайтирилган миқдорда тўлайдилар.

3. Корхоналар товарларнинг (ишлар, хизматларнинг) экспорт ҳажмларини ўстиришдан олган эркин муомаладаги валюта тушуми даромад солиғини тўлашдан ва Ўзбекистон Республикасининг Марказий банкига мажбурий равишда сотишдан озод қилинади.

4. Белгилаб қўйилсинки, илм-фан асосида ишлаб чиқарилган маҳсулот ва машина-техника маҳсулотини экспорт қилишдан олинадиган ҳамда экспортга мўлжалланган ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ривожлантиришга сарфланадиган эркин муомаладаги валюта тушуми Ўзбекистон Республикасининг Марказий банкига мажбурий равишда сотишдан тўла ҳажмда озод қилинади.

5. Маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналар эркин муомаладаги валютага экспорт қиладиган товарлардан олинадиган божларнинг амалдаги муваққат миқдорлари 50 фоиз камайтирилсин.

6. Эркин муомаладаги валютага сотиладиган экспорт маҳсулоти ишлаб чиқаришни кенгайтириш учун корхоналарга кредитлар беришнинг имтиёзли тартиби жорий қилинсин.

Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги Марказий банк билан биргаликда бир ой муддат ичида имтиёзли кредитлар бериш шартларини белгилаб, бундай кредитлар фақат экспорт бўйича идоралараро комиссиянинг хулосасига биноан берилишини назарда тутсин.

7. Ўзбекистон Республикасининг Молия вазирлиги Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда солиқ солишда ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгаришлар муносабати билан бир ой муддат ичида бюджет билан ўзаро ҳисоб-китоб тартибини ишлаб чиқсин.

8. Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси бир ой муддат ичида республиканинг экспорт имкониятини кенгайтириш ҳамда ундан фойдаланиш самарадорлигини ошириш дастурини ишлаб чиқиб, қабул қилсин.

9. Ўзбекистон Республикасининг Адлия вазирлиги 10 кун муддат ичида Ўзбекистон Республикасининг тегишли қонун ва норматив ҳужжатларига ўзгартишлар ҳамда қўшимчалар киритишга доир таклифларни тайёрласин.

10. Мазкур Фармон 1994 йилнинг 1 июлидан амалга киритилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1994 йил 17 июнь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

БОЛАЛИ ОИЛАЛАРГА ДАВЛАТ ИЖТИМОИЙ ЁРДАМИ ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Бозор муносабатлари шаклланаётган шароитда болали оилаларга давлат йўли билан мадад беришни кучайтириш, ёш авлодни тарбиялаш муаммоларини ҳал этишда ижтимоий кафолатларни таъминлаш ва болаларни ҳар томонлама камол топтириш мақсадида:

1. 1994 йил 1 сентябрдан бошлаб болали оилаларга давлат ижтимоий ёрдамининг амалдаги тизими ўрнига қуйидаги нафақа турларидан иборат ягона тизим жорий этилсин:

16 ёшгача болалари бўлган барча оилаларга ҳар ойлик нафақа; бола туғилганда энг кам иш ҳақининг икки баравари миқдорида бирйўла бериладиган нафақа;

бола икки ёшга етгунча уни парваришлаш учун энг кам иш ҳақининг 20 фоизи миқдорида оналарга бериладиган ҳар ойлик нафақа;

2. Белгилаб қўйилсинки, барча оилаларга улардаги болаларнинг сонига қараб қуйидаги миқдорларда ҳар ойлик нафақалар тўланади:

бир болали оилага энг кам иш ҳақининг 10 фоизи;

икки болали оилага энг кам иш ҳақининг 20 фоизи;

уч ва тўрт болали оилага энг кам иш ҳақининг 40 фоизи;

беш ва ундан ортиқ болали оилага энг кам иш ҳақининг 50 фоизи.

3. Қуйидагилар пул билан таъминлашнинг асосий манбалари этиб белгилансин:

16 ёшгача болалари бўлган барча оилаларга ҳар ойлик нафақалар учун — республика ва маҳаллий бюджетларнинг маблағлари;

бола туғилганда бир йўла бериладиган нафақа учун — ижтимоий суғурта маблағлари;

бола икки ёшга етгунча уни парваришлашга оналар учун бериладиган ҳар ойлик нафақалар: ишловчи оналар учун — корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг маблағлари; ишламайдиган оналар учун — республика ва маҳаллий бюджетларнинг маблағлари.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимларига, корхоналар ва ташкилотларга:

мавжуд маблағлар доирасида болали оилаларга бериладиган нафақаларнинг белгиланган турларига қўшимча пул ва қўшимча имтиёзлар белгилаш, ушбу мақсадлар учун ижтимоий жамғарма маблағларидан тўлароқ фойдаланиш;

жамоат, хайрия ташкилотларининг ҳар хил ижтимоий ёрдам кўрсатишга оид фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш, жамиятда инсонпарварлик, хайр-эҳсон ва раҳм-шафқат ғояларини ёйишга кўмаклашиш тавсия қилинсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддат ичида ушбу Фармонни рўёбга чиқаришга доир қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ.**

Тошкент шаҳри,
1994 йил 16 июнь.

(Болаларга амалда тўланаётган ва янги жорий этилаётган нафақа турлари ҳамда миқдорлари тўғрисида 3-саҳифада ўқинсиз).

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори

РЕСПУБЛИКАНИНГ ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИНИ ТЎЛДИРИШ, ПУЛ МУОМАЛАСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА ЭКСПОРТ ИМКОНИЯТИНИ КЕНГАЙТИРИШ БОРАСИДАГИ ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

фадаги ходимларни сақлашга кетадиган харажатларни пул билан таъминлаш тартибини белгилаб, солиқларнинг кўзда тутилган тушумлари бажарилмаган тақдирда уларни қисқартиришни назарда тутсинлар.

7. Белгилаб қўйилсинки, мулкчилик шаклларидан ва кимга бўйсунишдан қатъи назар, ҳар бир корхона, ташкилот ҳамда муассаса:

асосий фаолият бўйича операцияларни амалга ошириш учун фақат битта хизмат кўрсатувчи банкда ҳисоб-китоб (жорий) ва бюджет ҳисоб варағини очиши мумкин;

республика ҳудудидаги банкларда валюта ҳисоб варақаларини очиш чоғида корхона бир ҳафта муддат ичида тегишли солиқ идораларига шу ҳақда ахборот бериши шарт.

Солиқ идоралари солиқ органини хабардор қилмасдан ҳисоб (жорий, валюта, ссуда, депозит ва бошқа) варақалари очиш ҳолатларини аниқлаган тақдирда корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларнинг раҳбарларига нисбатан Ўзбекистон Республикасининг қонунларида кўзда тутилган молиявий ва маъмурий жазо чоралари қўлланилади.

8. Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг чет эл банкларида белгиланган тартибда рухсат этилмаган хорижий валюта сақлашлари валюта тушумини яшириш деб ҳисоблансин.

Валюта тушумларини чет эл банкларидан яшириш фактлари аниқланганда, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси яширилган валюта маблағларининг жами миқдорини олиб қўйиш ва хорижий валюта билан, хорижий валюта етишмаганда эса, фойдани яшириш факти аниқланган кунидаги Марказий банк курси бўйича миллий валюта билан худди шунча миқдордаги маблағни жарима тариқасида республика бюджетига ўтказиб, молиявий жазо чораси қўлласин.

9. Давлат мулки объектларини сотиб олиш чоралари хусусийлаштириладиган мулкнинг сотиб олинадиган улушидан камида 30 фоизини дастлабки бадал тарзида тўлаш шарти билан тўлов муддатини узайтириш бир йилгача чеклансин.

10. Республиканинг устивор соҳаларида инвестиция лойиҳаларини амалга ошираётган ташкилотларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш мақсадида хорижий кредитлардан самарали фойдаланиш бўйича идоралараро комиссия тузилсин. Идоралараро комиссия зиммасига:

бир ҳафта муддат ичида комиссия тўғрисидаги Низом лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиш;

харажатлар қопланишини юксак даражада таъминлайдиган ҳамда республиканинг экспорт имкониятини кенгайтиришга ва истеъмол бозорини тўлдиришга қаратилган биринчи галдаги инвестиция лойиҳалари рўйхатини бир ой муддат ичида аниқлаш ва Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлаши учун тақдим этиш вазифаси юклатилсин.

11. Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 февралдаги 88-сон қарорининг фермерлар, кичик корхоналар, кооперативлар нақд пулга кичик ҳажмли техника, минерал ўғит ва уруғлик сотиб олишлари учун уларга кредитлар бериш ҳақидаги 11-бандининг амал қилиши ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

12. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда ҳукумат илгари қабул қилган қарорларни ушбу қарор билан мувофиқлаштириш тўғрисидаги таклифларни икки ҳафталик муддатда Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин.

13. Ушбу қарор бажарилишини назорат қилиш Бош вазир ўринбосарлари зиммасига юклатилсин. Мазкур қарор қандай амалга оширилиши йилнинг ҳар чорагида республика ҳукумати мажлисида кўриб чиқилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И. КАРИМОВ.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

РЕСПУБЛИКАНИНГ ТИББИЁТ ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика соғлиқни сақлаш соҳасини ривожлантиришдаги хизматлари, аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишга қўшаётган муносиб ҳиссалари учун бир гуруҳ тиббиёт ходимларига Ўзбекистон Республикасининг Фахрий унвони берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ХОДИМИ»

Ешанов Турсунбой Бойжонович — Қорақалпоғистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири

Исоқов Атҳам — Тошкент шаҳар дезстанциясининг шифокори

Резунов Анатолий Антонович — Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари бош терапевти

Юсупова Матлуба Аҳмедовна — Қашқадарё вилояти касалхонасининг 1-тоифали ҳамшираси

Ҳамдамов Абдукарим — Олот тумани Талқонсаёт қишлоқ врачлик амбулаториясининг болалар шифокори, Бухоро вилояти

Ҳомидов Нумонжон — Тошлоқ тумани марказий касалхонасининг шифокори, Фарғона вилояти

ВА ҚУЙИДАГИЛАР ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

Азизов Акрамжон — республика «Саломатлик» маркази бош шифокорининг ўринбосари

Бадретдинова Рашида Қутбитдиновна — Мирзачўл тумани 19-қишлоқ врачлик амбулаториясининг ҳамшираси, Жиззах вилояти

Ботирбоев Эрик Абдуҳолиқович — Навоий вилояти касалхонасининг бош шифокори

Житковский Владимир Иванович — Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий госпиталининг етакчи жарроҳи

Ли Ася Константиновна — Юқори Чирчиқ тумани марказий шифохонасининг ҳамшираси, Тошкент вилояти

Мамадалиев Обиджон Раҳмонович — Андижон вилояти санитария-эпидемиология станциясининг ўта хавфли лаборатория мудири

Миргазянова Гулсара — Мирзаобод тумани Деҳқонобод қишлоқ врачлик амбулаториясининг мудири, Сирдарё вилояти

Усанов Ислом — Булунғур тумани марказий шифохонаси жарроҳлик бўлимининг мудири, Самарқанд вилояти

Ходиева Комила Аҳмедовна — Жарқўрғон тумани марказий шифохонасининг лаборанти, Сурхондарё вилояти

Шрамков Валерий Александрович — республика «Тиббий техника» ишлаб чиқариш ва савдо бирлашмаси раҳбарининг ўринбосари

Ҳасанов Бобожон — Боғот тумани марказий касалхонасининг фельдшери, Хоразм вилояти

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил июнь.

БОЛАЛАРГА АМАЛДА ТЎЛАНАЁТГАН ВА ЯНГИ ЖОРИЙ ЭТИЛАЁТГАН НАФАҚА ТУРЛАРИ ҲАМДА МИҚДОРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонига биноан, 1994 йилнинг 1 сентябридан бошлаб болали оилаларга давлат тарафидан бериладиган ижтимоий ёрдамнинг Ягона тизими жорий этилади. Янги тизим болаларга бериладиган нафақа турларига ҳам, марказий ва маҳаллий бюджетлардан ажратиладиган давлат ёрдами миқдорларига ҳам мукаммал ва объектив тарзда ёндошишни назарда тутади.

16 ёшга тўлмаган болаларга бериладиган ойлик нафақа мамлакатдаги барча фарзандли оилаларга ҳеч бир истисносиз тўланади. Илгари ҳар бир болага ойига ўрта ҳисобда 286 сўм-купон тўлаб келинган бўлса, эндиликда 7000 сўм-купон тўланади, яъни нафақа миқдори салкам 25 баробар кўпаяди.

Оилага тўланадиган нафақа миқдори болалар сонига қараб ўзгаради ва:

— бир болали оилага 7000 сўм-купонни;

— икки болали оилага 14000 сўм-купонни;

— уч-тўрт болали оилага 28000 сўм-купонни;

— беш ва ундан кўпроқ болали оилага 35000 сўм-купонни ташкил этади.

Табиийки, энг оз иш ҳақи миқдори оша борган сари оилага бериладиган нафақа миқдори ҳам мувофиқ равишда кўпайиб бораверади. Умуман, болаларга нафақа тўлаш учун мамлакат бўйича ҳар ойда бюджетдан қарийб 70 миллиард сўм-купон, бир йил ҳисобидан эса тақрибан 840 миллиард сўм-купон маблағ ажратилади.

Бола туғилганда бериладиган бир марталик нафақа сақлаб қолинди ва республикада бўлган энг кам иш ҳақининг икки баравари миқдорида, яъни 140000 сўм-купон этиб белгиланди. Ижтимоий суғурта жамғармаларидан бериладиган бу хил тўловлар учун ҳар ойда 7,7 миллиард сўм-купон, йил мобайнида эса 92 миллиард сўм-купон маблағ сарфланади.

Чақалоқ парвариши билан банд оналарга нафақа тўлаш тартиби ҳам ўзгаради. Илгари оналарга бола 1,5 ёшга етгунча нафақа тўланган бўлса, эндиликда бу муддат 2 йилга қадар узайтирилади. Натижада қўшимча тарзда 310 минг она нафақанинг янги турини олади, чақалоқ парвариши учун нафақа оладиган аёлларнинг умумий сони эса 1 миллион 235 минг кишини ташкил этади. Чақалоқ парвариши учун амалдаги нафақа миқдори 319 сўм-купондан 14000 сўм-купонгача, яъни қарийб 44 карра кўпаяди. Нафақанинг бу тури учун бюджет ва корхоналар маблағларидан ҳар ойда 17,3 миллиард сўм-купон, йил давомида эса 208 миллиард сўм-купон ажратилади.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатдики, амалдаги нафақалар ўрнига уларнинг янги турлари ва миқдорларини жорий этиш учун бир йилда ҳозирги вақтдаги 130 миллиард сўм-купон ўрнига 1 триллион 123 миллиард сўм купонга яқин маблағ талаб этилади, яъни нафақа тўлови миқдори 9 каррагача ошади.

Албатта, бундай катта маблағларни топиб бериш осон иш эмас. Лекин оилаларга ёрдам бериш ҳамда ёш авлодни тарбиялаш ва камолотга етказиш муаммоларини ҳал этишда ижтимоий кафолатларни таъминлаш мақсадида мамлакат Ҳукумати ушбу мақсадлар учун маблағ ахтариб топишни зарур деб ҳисоблади. Шу билан бирга, мамлакат Президентининг Фармони билан ҳокимликларга, корхоналарга, муассасалар ва ташкилотларга болали оилалар ва оналарга ижтимоий мадад бериш учун қўшимча манбаларни излаб топиш, хайрия ташкилотларининг фаолиятини кенгроқ ривожлантириш тавсия этилди.

РЕСПУБЛИКАДА БОЛАЛАРГА ТЎЛАНАДИГАН АМАЛДАГИ ВА ЯНГИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИГАН НАФАҚА ТУРЛАРИНИНГ МИҚДОРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Қиёсий маълумотлар

Нафақа турлари	Амалдаги схема	Жорий этилаётган схема	Неча баробар	Пул таъминоти манбалари
1. Болаларга тўланадиган ҳар ойли нафақалар				Бюджет
—1 болага ўрта ҳисобда (сўм-купон)	286	7029	24,6	
—1 оилага ўрта ҳисобда (сўм-купон)	874	21469	24,6	
— барча болаларга (барча оилалар) (млн. сўм-купон)	2790,07	68571,3	24,6	
2. 1,5 (2) ёшгача болани парваришлаш учун ҳар ойлик нафақалар				Бюджет, корхоналар маблағи
—бир онага ўрта ҳисобда (сўм-купон)	319 (1,5 ёш)	14000 (2 ёш)	43,9	
—барча оналарга (млн. сўм-купон)	295,33	17281,6	58,5	
3. Бола туғилганда бир йўла бериладиган нафақа				Ижтимоий суғурта жамғармаси
—1 болага ўрта ҳисобда, бир ойга (сўм-купон)	11667	11667		
— барча болаларга тўланадиган жами маблағлар, бир ойга (млн. сўм-купон)	7700,2	7700,2		
4. Нафақаларнинг барча турлари бўйича сарфланадиган жами маблағлар:				
— ойига (млн. сўм-купон)	10785,6	93553,1	8,6	
— йилига (млрд. сўм-купон)	129,6	1122,6	8,6	

ЎЗБЕКИСТОН ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

17 июнь куни Ўзбекистон Республикаси валюта биржасида навбатдаги савдо бўлиб ўтди. Унда олти ваколатли банк дилерлари иштирок этди. АҚШ долларига нисбатан сўм-купоннинг қиймати аниқланди. Бу қиймат бир доллар учун 5372 сўм-купонни ташкил этди. Савдонинг умумий ҳажми 1700000 АҚШ долларига етди. Бошқа валюталарнинг сўм-купонга нисбатан қиймати кросс-курс орқали аниқланди.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки маълум қиладики, 1994 йил 18 июндан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий валюталарнинг сўм-купонга нисбатан қуйидаги қиймати белгиланган:

1 Австралия доллари	3937,14
1 Австрия шиллинги	468,60
1 Англия фунт стерлинги	8168,13
10 Бельгия франки	1600,72
1 Голланд гульдени	2940,98
10 Греция драхми	218,11
1 Дания кронаси	840,78
1 АҚШ доллари	5372,00
1 Миср фунти	1589,35
1 Ирландия фунти	7996,76
1 Исландия кронаси	76,56
10 Испания песети	397,54
100 Италия лираси	335,02
1 Канада доллари	3868,09
1 Қувайт динори	18087,54
10 Ливан фунти	31,96
1 Германия маркаси	3294,69
1 Норвегия кронаси	757,78
10 Португалия эскудоси	316,84
1 Сингапур доллари	3506,07
10 Туркия лираси	1,75
1 Финляндия маркаси	982,37
1 Франция франки	966,01
1 Швеция кронаси	681,76
1 Швейцария франки	3925,75
1 ЭКЮ	6325,53
10 Япония иенаси	519,99
1 Россия рубли	2.74
1 Эстония кронаси	401,49
10 Украина карбованеци	3,26
1 Латвия лати	9507,96
1 Литва лити	1343,00
1 Қозоғистон тенгеси	130,23
1 Молдова лейи	1323,15
10 Беларусь рубли	2,00

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОЛИЙ КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгашининг сессияси бўлди. Унда Ўзбекистон Олий Кенгаши ўн бешинчи сессияси якунлари ва Президент Ислом Каримов нутқида ўртага қўйилган вазифалар асосида республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш масалалари муҳокама этилди. Қорақалпоғистон Олий Кенгашининг раиси У. Аширбеков шу ҳақда маъруза қилди.

Маърузачи ва сўзга чиққанлар ўлкада иқтисодий ислоҳотни ўтказишда муайян силжишларга эришилганини таъкидлашди.

Сессияда Жоқарғи Кенес, халқ депутатлари шаҳар ва туман кенгашларига сайловлар, фуқароларнинг сайлов кафолатлари тўғрисидаги масалалар ҳам муҳокама этилди.

Ўзбекистон Олий Кенгаши Раисининг ўринбосари Б. Бугров сессияда сўзга чиқди.

• Қадрият

МАШРАБ— ХОРАЗМДА

Халқимиз даҳоларидан бири, оташнафас шоир Бобораҳим Машраб кўҳна Хоразм диёрига абадий «ташриф» буюрди.

Шоир Машраб тоғлар ва гуллар ўлкаси — гўзал Наманганда таваллуд топиб, ижодининг энг жўшқин ва қизғин онларини ҳам шу ерда ўтказгани тарих ва шеърият мухлисларига яхши маълум.

Истиқлол замонамизда Хоразм шеъриятини хоразмликлар ва Наманган вилоятларини ўзаро бир-бирига боғловчи яна бир «кўприк» пайдо бўлди. Ўтган йили ҳар иккала вилоят ўртасида ижтимоий, иқтисодий ва маънавий соҳаларда мунтазам ҳамкорлик қилиш ва мусобақалашиш юзасидан ўзаро шартнома имзоланди. Аммо водий ва воҳа меҳнаткашларининг қалби, орзу-ўйларини ўзаро бир-бирига пайвандлаш, маънавий дунёқарашини бойитишда шоир Машрабнинг хизматлари алоҳидадир.

«Шоир ва даҳо Машрабнинг муборак номи ҳар иккала вилоят меҳнаткашлари ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро мусобақанинг тимсоли сифатида қалбимиздан абадий жой олишини истаймиз». Вилоятнинг Дўстлик тумани Тупроққалъа мавзеида янги ташкил этилган қўриқ хўжалик меҳнат аҳлининг йиғини қабул қилган ҳужжатда ана шулар битилган. Вилоят ҳокими хўжалик деҳқонларининг талабини бажо келтирди. Жамоа хўжалигига Бобораҳим Машраб номи берилди. Халқимизнинг ардоқли шоири, шарқ оламида машҳур аллома, водий фарзанди Машрабнинг табаррук номи шу тариқа воҳада абадий қўним топди.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Эртага тиббиёт ходимлари куни

ЭЛ СОҒЛИҒИ БАРЧАМИЗНИНГ БОЙЛИГИМИЗДИР

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРИ Ш. И. КАРИМОВ БИЛАН СУҲБАТ

— Шавкат Иброҳимович, тиббиётимизнинг бугунги куни ва эртанги истиқболлари ҳақида нималар дея оласиз?

— Мустақиллигимиз туфайли барча соҳалардаги имкониятлар даражаси ўсди. Шу жумладан, соғлиқни сақлаш тизимида ҳам. Бир мисол келтираман: мамлакатимиз аҳолисининг 44 фоизини болалар ташкил қилган ҳолда собиқ иттифоқ даврида уларга умумий шифокорларимизнинг атиги 17 фоизи хизмат кўрсатарди. Беихтиёр нега шундай эди, деган савол туғилади. Ўша йиллари мутахассислар тайёрлаш ва уларни тақсимлаш жараёнида бир ёқлама сиёсат туфайли улар жой-жойига тўғри тақсимланмаганди. Аниқроғи демография ҳисобга олинмаган. Натижада нима бўлди? Ҳар бир хонадонда, оилада 1—2 нафар бола тўғри келадиган Россияда ҳам болалар шифокорлари аҳолининг умумий сонига нисбатан белгиланарди. Аҳолисининг аксари қисмини болалар ташкил этадиган Ўзбекистон ва бошқа Марказий Осиё республикаларига ҳам шу нисбат жорий этиларди. Биз бундай даволаш сиёсатидан воз кечиш мақсадида ўзимизга хос тизим ишлаб чиқдик. Янги дастурга кўра, қўйган илк қадамларимиз нималардан иборат? Ўтган йили биринчи марта олий ўқув юртларига қабул қилинувчи болалар шифокорлари — педиаторлар сони даволовчи шифокорлар сонидан кўп бўлди. Шунингдек, она ва болалар саломатлигини муҳофаза этиш юзасидан миллий дастур тасдиқланди.

Дунё тарихида биринчи бўлиб янги нишон — «Соғлом авлод учун» ордени таъсис этилди. Давлатлараро жамғармаларга асос солинди.

— Айтинг-чи, шу орденнинг таъсис этилиши ўзида нималарни мужассам этади?

— Республикамиз ҳукумати моддий, маънавий, ҳуқуқий ислоҳотлар қатори саломатлик ҳақида ҳам қайғуриб халқчил давлатлардан эканлиги билан жаҳон нигоҳини ўзига қаратмоқда. Айни пайтда соғлом авлод ҳақидаги асосли ғамхўрликлар юртимизнинг эртаси порлоқлигидан башорат каби бизни эзгу ишларга даъват этади. Республикамизда моҳиятан кенг қамровли вазифаларни — ҳаёт ва жамият, соғлом ва баркамол инсон масъулиятини ўзида чуқур акс эттирувчи «Соғлом авлод учун» орденининг таъсис этилиши биринчи навбатда биз, тиббиёт ходимларини сергаклантирди. Негаки, баркамол авлод қайғуси жамиятнинг инсон қадами етган ҳамма манзилларида насл фожеаларининг симптомлари каби жизиллаб шифокор руҳига оғриқ бериб келар эди.

Авлоднинг соғломлиги масаласи шу қадар кенг қамровлики, унга бутун жамият қўл чўзмай туриб ёлғиз тиббиётнинг ўзи бунинг уддасидан чиқаман деса, ожиз қолур эди. «Соғлом авлод учун» орденининг таъсиси этилиши эса жамиятни сиҳат-саломатлик йўлида ёппасига сафарбарликка чорлади...

Менимча, бу орденнинг таъсис этилиши кўпчиликда турли фойдали фикр-мулоҳазалар туғдириши табиий. Инсон тақдири йўлида жонбозлик кўрсата оладиган, соғлом ва покиза жамият учун умрини бағишлаган ҳар қандай касб эгаси бу орден билан тақдирланишга лойиқ. Масалан, она ва бола мавзуидаги яхши асарлар муаллифи, журналист, педагог, врач каби оддий деҳқон ҳам, Орол бўйи болалари соғлиғини моддий қувватлаган она ва бола соғлиғи учун ғамхўрлик қилган чет эллик ишбилармон, уйида бола боғча очган саховатли оила бошлиғи ёки умрида расмий идорада ишламасдан беш-ўнта фарзанд, невараларини баркамол қилиб тарбиялай олган оқила буви ҳам бу орден билан тақдирланиши мумкин.

Демак, жамият зиммасига ота-она ва болалар орасидаги меҳр-муҳаббат, соғлом турмуш, соғлом маънавий дунё, ватан туйғусини тиклаш, баркамолликка эришмоқ зарурати юкланди.

— Бу йил мустақиллигимизнинг уч йиллигини кенг нишонлаймиз. Албатта, бу вақт катта ишларни амалга ошириш учун анча кам муддат. Лекин сиз шунга қарамай тиббиёт соҳасида амалга оширилган, оширилаётган қандай ишларни ўрнак бўларли деб кўрсата оласиз?

— Хабарингиз бор, вазирлигимиз ҳозирнинг ўзидаёқ қатор илғор давлатлар билан ўзаро ишчан ҳамкорлик муносабатларига замин яратиб улгурди. Хусусан, Гулистонда Хитой Халқ Республикаси билан ҳамкорликдаги даволаш муассасаси очилди. Шунингдек, Тошкент вилоятининг Қуйи Чирчиқ туманида ҳам шундай шифо масканини очиш бўйича катта ишлар қилинаётир. Германиянинг Гонувер дорилфунуни билан эса илм соҳасида ҳамкорликни йўлга қўйишга аҳдлашдик. Бу ерда имзоланган битимга мувофиқ ёш олимларимиз Германия дорилфунунида тажриба ўтайдилар.

— Мамлакатимиз аҳолисига малакали тиббий хизмат кўрсатиш учун айни кунда соҳада қанча одам меҳнат қилаётир?

— Ҳозирги кунда Республика соғлиқни сақлаш тизимида ярим миллиондан ортиқ киши шу жумладан 74 минг врач, 240 мингта ўрта тиббиёт ва фармацевтика ходими ишлайди.

Йигирма бешдан ортиқ тиббиёт олий ўқув юртларию илмий-тадқиқот институтларида, клиникаларда, 450 нафар фан доктори 2,5 минг фан номзоди меҳнат қилмоқда...

— Кейинги пайтларда аҳоли ўртасида турли юқумли касалликларнинг кўпайиши кузатилмоқда. Вазирлик бунинг олдини олиш учун жойларда қандай ишларни амалга оширмоқда?

— Вазирлик томонидан бу муаммоларга бағишланган махсус қонунлар ва меъёрий ҳужжатлар яратилди ва улар амалиётга кенг тадбиқ қилинмоқда. Жумладан, республикамизнинг барча нуқталарида кундузги уй шароитидаги касалхоналар, амбулатор жарроҳлик ва ихтисослаштирилган амбулатор даволов марказлари, маҳаллаларда ташкил этилган соғломлаштириш бўлимларининг фаолиятини кенгайтириш, уларга кенгроқ эътибор бериш шу ва шу каби муаммоларнинг олдини олишимизда қўл келмоқда. Қолаверса бунинг иккинчи томони ҳам борки, бу ҳозирги иқтисодий қийин шароитда юртимиз аҳолисига арзон ва ҳаммабоп малакали тиббий хизмат кўрсатишни ўз ичига олади. Юқорида тилга олган янги услубларнинг кириб келиши халқимизга қатор қулайликларни яратиш билан бирга тиббиётни аҳолига янада яқинлаштириб, иқтисодий самаралар ҳам келтираётир. Шунинг учун биз аҳолининг энг гавжум ва зарур бўлган биринчи марта мурожаат қиладиган нажот маскани — амбулатория-поликлиника хизмат бўғинини энг тажрибали, етук мутахассислар, замонавий тиббиёт техникаси, дори-дармонлар билан таъминлашга, беморлар учун қулай шароитлар яратишга жиддий киришдик ва бу борада дастлабки ютуқларга эришдик ҳам.

— Ҳозиргина дори-дармонлар ҳақида гапирдингиз. Сир эмас, ҳозир у энг катта муаммолардан бири. Унинг ечими яқин кунларда топилади, деб ўйлайсизми?

— Қабул қилган дастуримиз, йўналишларимизга мувофиқ тиббиёт асбоб-ускуналарини ишлаб чиқариш учун «Фармсаноат» концерни, Республика фармакология ва фармокопея қўмиталари ташкил қилинди. Бундан кўзланган мақсад 5-6 йил ичида Ўзбекистонда хорижий фирмалар билан ҳамкорликда дори-дармонлар, инфузион эритмалар, бир марта ишлатиладиган шприц (дориигна)лар ва қон қуйиш қурилмалари, вакцина ҳамда зардоблар ишлаб чиқарувчи корхоналар барпо этишдир. Бу соҳадаги ҳаракатларимиз ўзининг дастлабки самараларини бераётганлиги мустақил давлатимиз доришунослиги ривожидан далолат бериб турибди. Масалан, бир йил аввал Тошкентда Марказий Осиё республикаларида ягона бўлган «Медиз» заводи барпо этилган эди. Ўшанда корхона йилига 100 миллион дона бир марта қўлланувчи шприц ишлаб чиқаришни мақсад қилиб қўйган бўлса, бугунга келиб, 200 миллион дона шприц ишлаб чиқариш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари яқин фурсатларда Бухоро, Самарқанд шаҳарларида фармацевтика заводлари қурилади.

Шуни ишонч билан айтиш кераккки, мамлакатимизда амалга оширилаётган барча иқтисодий ислоҳотлар ўзининг аниқ ва мукаммал ижтимоий йўналишига эга. Тиббиёт ходимлари ҳам ҳукуматимиз раҳбариятининг тадбиркорона олиб бораётган изчил сиёсати замиридаги ғамхўрликлардан баҳраманд бўлаётирки, бу биз, тиббиёт аҳлининг ишимизга унум бағишламоқда.

— Эртага тиббиёт соҳасида хизмат қилаётган барча биродару ака-укалар, опа-сингилларнинг касб байрами — тиббиёт ходимлари куни. Шу муносабат билан бу соҳада меҳнат қилаётганларга қандай дил сўзларингиз бор?

— Мен аввало ўзим, вазирлигимиз раҳбарияти номидан, барча тиббиёт ходимларини чин дилдан қутлуғ байрамлари билан табриклайман. Уларга соғлиқ, бахт, оилавий хотиржамлик тилайман.

Суҳбатни «Халқ сўзи» мухбири Ўрол СОДИҚ ЎҒЛИ ёзиб олди.

СУВНИ ТЕЖАШНИ ЎРГАНИНГ!

Наманган вилоят «Водоканал» бошқармаси ходимлари ташкилот ва корхоналарнинг сувдан қандай фойдаланилаётганини ўрганиб чиқишди.

Аҳоли истиқомат қиладиган мавзелар ҳам назорат остига олинди. Сувни тежаб сарфламагани, шартномаларни вақтида расмийлаштирмагани, рухсатномасиз қувур тармоғидан сув олгани учун 200 дан ортиқ корхона, ташкилот ва ўқув юртларининг раҳбарларига жарима солинди. Айбдорлар 20 миллион сўмга яқин жарима тўлашди. Бундан ташқари сувни тўхтатиб қўйиш чораси ҳам қўлланилди. Буларнинг барчаси ижобий натижа бериб, сувни исроф қилиш анча камайди.

ФЕРМЕРЛАРГА МАДАД КЕРАК

Сирдарё вилоятида фермерларга хизмат қиладиган саккизта махсус дўкон очилди.

Уларда минерал ўғит ҳамда фермер хўжалиги учун зарур ашёларни сотиб олиш мумкин. Бундан ташқари молларни даволаш учун ишлатиладиган дори-дармон сотиб олиш мумкин бўлган бешта (байтария) ветеринария дорихоналари ишлаб турибди.

Вилоятда 1170 та фермер хўжалиги ташкил этилган. Уларнинг кўпчилиги эндигина оёққа туриб келаётгани учун ҳали кўмакка муҳтож. Шунинг учун фермерларга саноат корхоналарида ишлаб чиқарилган озуқа давлат нархида сотилмоқда.

О Ж

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 20. VI

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 Болалар учун. «Эртаклар — яхшиликка етаклар». 18.50 Ўзбек киносининг 70 йиллигига. «Ўзкинохроника» — «Ўчмас йиллар хотираси». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Гўзаллик куйчиси». Телефильм. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Санъат олами». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 Эълонлар. 21.30 Қирғизистон Республикаси Ўш вилоят мусиқий театри яккахонларининг концерти. 22.05 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА. «БИР ЎЛКАКИ...». 1-кўрсатув. 23.15 «Ўзбекистон» ахбороти. 23.40 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 00.30 «Мерос». Телефильм. 00.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. (Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви ва эълонлар).

● ЎзТВ II

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 «Ҳамшаҳарлар». 20.40 «02» тўлқинида. 21.00 «Билиб қўйган яхши». 21.20—23.50 «Демидовлар». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.35—20.15

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.15 «Ретро-шлягер». Ю. Визбор. 20.45 «Асил ҳолича». 21.30 Концерт. 21.45 «Ростраль колоннасидаги музей». 22.20 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Фалокат оёқ остида». Бадиий фильм.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 «Тиғиз пайт». 18.25 «Шаддод Роза». Телесериал (Мексика). 18.55 «Йўлбошчи». 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 П. И. Чайковский номидаги X халқаро танловда. 20.50 «Матбуот-клуб». 22.10 «Санъат қасри». 22.45 — 23.00 Катта футбол лаҳзалари.

Сешанба, 21. VI

● ЎзТВ I

6.30 — 8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонги дам олиш кўрсатуви. 8.30 Болалар учун «Томоша». Фильм-концерт. 9.00 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 9.50 Ўқув кўрсатуви. Химия. 10.20 «Ислоҳот ва масъулият». 10.50—11.20 Ўқув кўрсатуви. География. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Ёшлик» студияси. «Имконият излаб». 18.40 «Сеҳрли сандиқ». Мультфильм. 18.50 «Ўзбекона лутф». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Мусиқий дақиқалар. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Ўтмишга бир назар». Маърифий кўрсатув. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 Эълонлар. 21.30 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА. «БИР ЎЛКАКИ...». 2-кўрсатув. 22.45 «Хотира». Ўзбекистон халқ артисти Ғанижон Тошматов. 23.45 «Ўзбекистон» ахбороти. 00.10 Телефильм. 00.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати (Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви ва эълонлар).

● ЎзТВ II

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).

«ОМАД» таништиради:

19.50 «Мультфейерверк». 20.35 «ЭМ-ТИ-ВИ» оҳанглари ва эълонлар. 21.00 Видео янгиликлари. 21.20 «ЭМ-ТИ-ВИ» оҳанглари ва эълонлар. 22.00 — 24.00 «Кинонигоҳ».

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

«ОМАД» таништиради:

9.00 «Совға». 9.30 Ҳар соҳадан бир шингил». 9.40 Эълонлар. 9.45 Видео — «О». 11.30 Эълонлар. 11.40 «Курьер». 11.55 «Ҳар соҳадан бир шингил». 12.15 Эълонлар. 12.20 «Рок ҳақида». 12.50 «Даракчи». 13.00 «4/8». Мусиқий кўрсатув. 13.20 Эълонлар. 13.30 Видео—«О».

18.00 — 19.50

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 333-серия. 20.40 Футбол бўйича жаҳон чемпионати.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Ёз ҳикоялари». Бадиий фильм.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 «Тонг». 18.00 «Тиғиз пайт». 18.25 «Шаддод Роза». Телесериал. 18.55 «Мавзу». 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Илк манбадан». 20.40 «Виктория». Аскар қўшиқлари фестивали. 21.55 «Матбуот-экспресс». 22.05 «Авто-шоу». 22.25 — 22.45 «Олис, олисда Чад кўли ортида», «Жайрон ороли». Телефильмлар.

Чоршанба, 22. VI

● ЎзТВ I

6.30—8.25 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.25 Болалар учун фильм. «Уч бақалоқ». 9.50 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. Танаффус пайтида — «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 11.50 Ўқув кўрсатуви. Математика. 12.20 «Анъана ва замон». 12.50—13.20 Ўқув кўрсатуви. Ўзбек тили ва адабиёти. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Ёшлик» студияси. «Теран томирлар». 18.55 «Солиқ инспекцияси фаолиятидан». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Кашф этилаётган имкониятлар». 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Аҳмаджон Дадаев куйлайди». Фильм-концерт. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 Эълонлар. 21.30 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА. «ГУЛЛА, ЯШНА, МУСТАҚИЛ ДИЁР!». ЭКРАНДА — НАМАНГАН ВИЛОЯТИ. 22.30 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Юлдуз Усмонова концерти. 23.40 «Ўзбекистон» ахбороти. 00.05 Телефильм. 00.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати (Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви ва эълонлар).

● ЎзТВ II

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 «Спринт». 20.10 «Оламни асранг!». 20.40 «Иқтисодий ислоҳот йўлидан». 21.10 Мусиқий меҳмонхона. 22.10 — 00.15 «Қуш қопқон». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ 18.00—19.55

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 334-серия. 20.45 Фильмлар премьераси. 21.00 Телеэкран премьераси. «Разведкачи ҳаётидан номаълум саҳифалар». Бадиий фильм.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.30 «Энг чиройли кемалар». Телевизион бадиий фильм 1 ва 2-сериялар.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 «Тонг». 18.00 «Тиғиз пайт». 18.25 «Шаддод Роза». Телесериал. 18.55 «Менинг азиз, жанговар артист дўстларим...». 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Монолог». 20.40 Ғалабанинг 50 йиллигига. Тирикларни чорлайман... «Аскарлар». Бадиий фильм («Ленфильм», 1956 й.). 22.40—23.00 П. И. Чайковский номидаги X халқаро танловда.

Пайшанба, 23. VI

● ЎзТВ I

6.30—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.30 «Бембининг болалиги». Болалар учун фильм. 9.45 «Ёшлик» студияси. «Ранглар жилоси». 10.10 Ўқув кўрсатуви. Биология. 10.40 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ). 10.55 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 11.25 — 12.10 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Нурафшон». 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 Нормурод Норқобилов. «Йигитлар». Теленовелла. 18.55 «Иқтисодимиз таянчлари». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади... 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Кекса санъаткорлар». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 Эълонлар. 21.30 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА. «ЮРТ ҲАҚИДА ҚЎШИҚ». БАДИИЙ-ПУБЛИЦИСТИК КЎРСАТУВ. 22.15 Уйғун. «Ибн Сино». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. 23.45 «Ўзбекистон» ахбороти. 00.10 «Сени излайман». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм. 00.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати (Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви ва эълонлар).

● ЎзТВ II

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).

«ОМАД» таништиради:

19.50 «ОМАД» тақвими. 20.00 «Жозиба». 20.20 «Бир шингил ҳангома». 20.30 «Зиндаги ёхуд муҳаббат». 20.55 Видео янгиликлари. 21.20 «ЭМ-ТИ-ВИ» оҳанглари ва эълонлар. 22.00—24.00 «Кинонигоҳ».

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ 18.00—19.55

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 335-серия. 20.50 «Беш дақиқа яхши ҳаёт ҳақида». 20.55 «Околесица» қаҳвахонасида кеча. 21.50 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида. 22.20 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 «Маҳтумқули». Бадиий фильм.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 «Тонг». 18.00 «Тиғиз пайт». 18.25 «Шаддод Роза». Телесериал. 18.55 «Оқ тўти клуби. 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Пекинлик малласоч хоним». Бадиий фильм (Франция). 22.10 «Матбуот-экспресс». 22.20 Янгиликлар.

Жума, 24. VI

● ЎзТВ I

6.30—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.30 Болалар учун фильм. «Мен сизни севардим». 9.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 10.45 Ўқув кўрсатуви. Физика. 11.15 «Нон — ризқ-рўзимиз». 11.45 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон тарихи. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви. 18.10 «Ёшлик студияси. «Ойдин орзулар». 18.35 Мультфильм. 18.50 «Фан уфқлари». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Шифокор маслаҳати. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 «Ислоҳот ва муаммо». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 Эълонлар. 21.30 Бевосита мулоқот. 22.30 Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси мукофоти совриндорларининг концерти. 23.40 «Ўзбекистон» ахбороти. 00.05 «Машрабни куйлаб». Мусиқий фильм. 00.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати (Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви ва эълонлар).

● ЎзТВ II

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 «Ҳаёт бўсағасида». 20.20 «Матлубанинг бахти». Фильм-концерт. 21.00 «Ўзбекистон ахбороти». 21.25 «Хусусийлаштириш — давр талаби». 22.05 «Тошкент оқшомлари». 23.05 — 01.55 «Канонир Доласнинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ 18.00 — 19.55

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 «Ҳеч ким унутилмайди». 20.00 «Мен — йўлбошчиман». 20.25 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 22.15 Россия Федерацияси Олий суди залидан.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 Ғалабанинг 50 йиллигига. «Фойдага қолган умр». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 «Тонг» 18.00 «Ҳафтанинг акс садоси». 18.20 «Горячев ва бошқалар». Бадиий телесериал. 31-серия. 18.50 «Мўъжизалар майдони». 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.40 «Ҳафтанинг машҳур кишиси». 20.50 «Детективлар клуби»да. «Ден Огаст». Телевизион бадиий фильм. 8-фильм. 21.50 П. И. Чайковский номидаги X халқаро танловда. 22.10—23.00 «Взгляд» А. Любимов билан».

Шанба, 25. VI

● ЎзТВ I

6.30—8.25 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.25 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 10.25 «Келажак — бугундан бошланади». Кинокўрсатув. 11.05 «Халқ ижодиёти». Р. Қораев, Ж. Худойқулов. 11.45 «Қирқ ҳунар ҳам оз». 12.15 — 13.25 «Театр учрашувлари». Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилоят театридан ёзиб олинган. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Мультфильмлар. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун «Оқ йўл!» 18.55 «Ёшлик» студияси. «Хайрли парвоз». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 Мусиқий дақиқалар. 20.10 Оқшом эртаклари. 20.25 Лирик концерт. 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 Эълонлар. 21.30 «Буни умр дерлар...» Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Маъмуржон Тўхтасиновнинг янги дастури. 22.10 Катталар учун мультфильм. 22.25 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 23.25 — 01.25 «Тунги ёғду». Дам олиш кинодастури.

● ЎзТВ II

19.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида). 19.50 Болалар учун «Табассум». 20.25 «Дарвоқе...». 21.00 «Ўзбекистон» ахбороти. 21.25 «Қардошлик оиласида». 22.10—00.35 «Москва кўз ёшларга ишонмайди». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ 11.45—16.00

«ЎЗБЕКИСТОН» ТЕЛЕКАНАЛИ

11.45 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 12.00 «Дунё ва биз». 12.45 «Дидар» (қозоқ тилида). 13.20 «Би-Би-Си» янгиликлари (инглиз тилида). 13.35 «Рангинкамон» (тожик тилида). 14.25 «Вариацияли мавзу». Мусаввир Янис Салпинкиди. 15.00 «Си-Эн-Эн» янгиликлари (инглиз тилида). 15.15 «Бизнен мирас» (татар тилида). 15.45 «Бу ажиб дунё».

18.00—19.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. Швеция — Россия. АҚШдан кўрсатилади. 21.20 «А» программаси. 22.20 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 «Фойдага қолган умр». Телевизион бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.55 «Рукн премьераси» туркумидан кўрсатув. 18.45 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Бьюлаленд». Телесериал. 1-серия. 19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.00 Янгиликлар. 20.30 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Комиссар». Телесериал. 3-серия. 21.30 «Большой театр. Оддий кунлари ва оқшомлари». 22.15—22.25 «Матбуот-экспресс».

Якшанба, 26. VI

● ЎзТВ I

6.30—8.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш кўрсатуви. 8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 72 — 73-сериялар. 10.00 «Ёшлик» студияси. «Ватанимга хизмат қиламан». 10.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар». 11.20 «Хонанда билан учрашув». Ҳуррият Исроилова. 12.00 «Шеърий дақиқалар». 12.20 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 14.20 «Осиё ҳалқаси». Марказий Осиё республикалари болалар фольклор-этнография фестивали. 15.20 «Аср муаммоси». Халқаро гиёвандликка қарши кураш куни. 17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Футбол бўйича Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «Пахтакор» — «Янгиер». Танаффус пайтида — 18.45 Эълонлар. 18.50 — Телефильм. 19.50 «Ҳафтанома» (рус тилида). 20.20 Эълонлар. 20.25 «Рақслар гулдастаси». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Ҳафтанома». 21.30 Эълонлар. 21.35 «Ойнаи жаҳонда». 22.00 «Якшанба оқшомида». 22.35 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. 23.25 «Ёшлик» студияси. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи». 00.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионати.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

17.00 «Совға». 17.30 «Ҳар соҳадан бир шингил». 17.40 Видео—«О». 19.20 Эълонлар. 19.25 «Курьер». 19.40 «ЭМ-ТИ-ВИ»дан мусиқалар. 20.00 «Ҳар соҳадан бир шингил». 20.15 Эълонлар. 20.20 «4/8». Мусиқий кўрсатув. 20.40 «Даракчи». 20.50 Эълонлар. 21.00 Видео «О».

● ЎзТВ III

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.55—16.00

«ЎЗБЕКИСТОН» ТЕЛЕКАНАЛИ

10.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар». 11.10 «Мухбирларимиз хабар қиладилар...». Кўрсатув Ўзбекистоннинг оммавий ахборот воситалари ходимлари кунига бағишланади. 11.50 «Интерпартнер». 12.30 «БИ-БИ-СИ» янгиликлари (инглиз тилида). 12.45 «Мамлакатлар ва одамлар». Вьетнам. 13.15 «Дунё эшиги». 13.55 «Чинсэн» (корейс тилида). 14.30 «СИ-ЭН-ЭН» янгиликлари (инглиз тилида). 14.45 «Мусиқий саёҳат». 15.15 «Бу ажиб дунё».

18.00—19.30

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 Киномарафон. «Қўғирчоқ». «Номлар» туркумидан бадиий фильм. 21.55 «Ксюша ҳузурида». 22.30 Футбол бўйича жаҳон чемпионати. Аргентина — Нигерия. АҚШдан кўрсатилади.

● «ОСТАНКИНО» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.30 «Мушук Феликс», «Ҳақиқий ажина овловчилар». Мультфильмлар. 18.25 «Олтин шлягер». 19.15 «Бомонд». 19.30 «Нима? Қаерда? Қачон?». 21.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви. 21.45 «Тинч хона». Бадиий фильм. «Юзтубан фаришталар» телесериалидан (АҚШ). 22.20—22.35 «Катта футбол лаҳзалари».

Машиналарни елдириб юрган ҳайдовчи йигитлар ўз автоуловларининг энг муҳим эҳтиёт қисми — ўтолдиргич (свеча)ларни шу суратда кўриб турган нозиккина, юксак дидли, кўҳлик Дилноза Обидова каби қизлар ишлаб чиқазишаётганини билишармикан? Билишса ҳам сир бой бермаса керак.

Дилноза ишлаётган Миконд заводининг 22-цех ишчилари шу йилнинг иккинчи ярмида 100 минг дона ана шундай зарур ўтолдиргичлар ишлаб чиқаришга аҳд қилишган.

СУРАТДА: 22-цех ишчиси Дилноза Обидова.

Ш. ИБРОҲИМОВ олган сурат.

3, 6, 12 ойда устама фоиз қўшиб бериш шарти билан қисқа муддатга аҳолидан пул қабул қилиб оламиз!!!

Сизнинг жамғармангиз тўла сақланишига "ОРЗУ" суғурта компанияси кафолат беради!

ТОШКЕНТДАГИ "ЭНИГМА" МОЛИЯ АГЕНТЛИГИ АҲОЛИГА УСТАМА ФОИЗ ҚЎШИБ БЕРИШ ШАРТИ БИЛАН НАҚД ПУЛ ҚЎЙИШНИНГ ҚУЙИДАГИ ТУРЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

- **Шошилинч** - бунда шартнома муддати тугашига қараб бирйўла тўланадиган дивиденд тубандагича бўлади:

Пул қўйиш муддати (ойлар)	Қўйилган суммага бериладиган йиллик фоиз			
	10-49,9 минг сўм-купонга	50-99,9 минг сўм-купонга	100-499,9 минг сўм-купонга	500 минг сўм-купондан юқорисига
3	136%	144%	152%	158%
6	160%	168%	180%	190%
12	190%	198%	234%	255%

Дивидендсуммаси ушбу формула ёрдамида ҳисоблаб чиқалади

$$\text{Дивиденд}=(\text{Сумма вклада}) \times \frac{\text{(Пул қўйиш муддати)}}{12} \times \frac{\text{йиллик фоиз}}{100}$$

- **Ҳар ойда** бунда ойдан кам бўлмаган муддатга қуйидагича дивиденд тўланади:

100 минг сўм-купон юқорисига - 120% (йиллик);
100 минг сўм-купон юқорисига - 132% (йиллик);
100 минг сўм-купон юқорисига - 144% (йиллик);
1 миллион сўм-купон юқорисига - 156% (йиллик);

Шартнома тузилаётган пайтда қўйилган суммадан 4% чегирма олинади.

Бизнинг манзилимиз:

Тошкент ш., Ш. Руставели кўчаси, 41.

Тел.: 55-37-52, 55-52-47.

Иш тартиби, соат 9.00 дан 17.00, Шанба куни- соат 11.00 дан 16.00.

Якшанба - дам олиш куни.

ЖАМОА, ДАВЛАТ ХУЖАЛИКЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ҲАМДА ТАДБИРКОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Мева-сабзавот» бош лойиҳа технологик конструкторлик бюроси механика-таъмирлаш заводи билан биргаликда

ҲАМКОРЛИККА ЧАҚИРАДИ.

«МЕВА-САБЗАВОТ» КОНСТРУКТОРЛИК БЮРОСИ:

— Консерва, вино, коньяк, спирт тайёрлайдиган хоҳлаган қувватдаги завод лойиҳаларини чизади. Шунингдек, консерва заводлари ва кичик қувватда ишлайдиган цехлар учун

АСБОБ-УСКУНАЛАР ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ:

— қанд заводи, кичик қувватда томат пастаси ишлаб чиқарадиган (суткасида 10 тоннадан 30 т.гача) линиялар учун асбоб-ускуналар тайёрлаб беради, ҳужжатларини тайёрлайди;

— мева-сабзавотни қайта ишлайдиган корхоналар маҳсулотига сифат сертификатини беради;

— янги хилдаги маҳсулот учун технологик ҳужжатлар тайёрлаб беради.

Ишлаб чиқарилган барча асбоб-ускуналар «Мева-сабзавот» конструкторлик бюросининг заводида тайёрланади.

Хом ашёга (ҳар хил турдаги металл, конусли маҳсулотлар) эга бўлган корхона, ташкилот, тадбиркорларни ҳамкорликка чақирамиз.

МАНЗИЛИМИЗ: 700003, Туроб Тўла кўчаси, «Водний» берк кўчаси, 6 «Б». «Мева-сабзавот» конструкторлик бюроси («Бешёғоч» бозори ёнида). Телефонлар: 45-59-58, 45-64-55, 45-63-39.

1994 йил 5 - 8 июль кунлари

"Ўзбегим Интернейшнл" қўшма корхонасининг кўргазма залларида

"ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ-94"

ХАЛҚАРО САВДО КЎРГАЗМАСИ

* Аёллар, эркаклар ва болалар кийим-кечаги
* Дам олиш ва спорт билан шуғулланиш учун мўлжалланган кийимлар
* Пойафзаллар
* Атторлик буюмлари, ювиш воситалари
* Озиқ-овқат маҳсулотлари, спиртли ичимликлар
* Кофе дамлаш ва майдалаш асбоблари
* Кафел
* Сантехникага оид моллар
* Гиламлар ва гилам - поёндозлар
* Хонадонлар ва офислар учун мўлжалланган ташкилий техника асбоблари

Улгуржи ва чакана савдо.

Кўргазма даврида 30 фоиз арзон нархда сотилади.

Германия, Италия, Голландия, Бельгия, Ўзбекистон, Кипр, Покистон фирмалари иштирок этадилар.

Манзилгоҳ:
Тошкент ш., Чилонзор кўчаси, 53 "А" уй
"Ўзбегим Интернейшнл" қўшма корхонаси
"Чилонзор" ресторани ва "Шифокор" меҳмонхонаси рўпарасида

Савдо кўргазмасининг ишлаш вақти: 10.00дан 17.00гача

Ўзбекистон Телерадиокомпанияси жамоаси радио машинисткаси Нафиса Муслимованинг онаси

Насиба МУСЛИМОВАнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Маданият ишлари вазирлигининг Маънавий маданият тарғибот маркази раҳбарияти Самарқанд вилоят бўлимининг маърузачиси Абдураим ЙЎЛДОШЕВга волидаи муҳтарамаси

Ҳалимахон УМАРОВАнинг вафотини қайғу билан эслаб, чуқур таъзия изҳор этади.

ҲАВЗИ КАВСАР

ШАНБА УЧРАШУВИ

Сиз кутган учрашув: ОҚИЛОВЛАР

РАҚСЛАРДА ҚОЛГАН УМР

— «Дил куйласин!» Дилафрўз Жабборова ижро этади. Рақсни Ўзбекистон халқ артисти Исохор Оқилов саҳналаштирган...» Ушбу сўзлардан сўнг рақсни томоша қиласизу кўнглингиз қувончга тўлади. Раққоса хиромидан кўнгиллар яйрайди. Унинг нозик ҳаракатларидан завқ олади киши.

Лекин рақсни саҳналаштиргунча сарфланадиган машаққатли меҳнат тўғрисида ҳар доим ҳам гапирилавермайди. Бугун мен рақс санъатига бутун умрини бахшида этган инсон — Ўзбекистон халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон давлат мукофоти лауреати Исохор Оқилов ижоди ҳақида сўз юритмоқчиман.

Шу йил сентябрь ойида санъатсевар халқимиз И. Оқиловнинг 80 йиллик юбилейини нишонлайди. шонлайдилар.

Исохор Оқилов ҳақида батафсилроқ маълумот олиш мақсадида у киши яшаган уйга йўл олдим. Ширинсўзгина, ёши улуғроқ аёл очиқ чеҳра билан мени қаршилади. Умр ва санъат йўлдоши ҳақида Маргарита Оқилова чин кўнгилдан сўзлаб бердилар.

— Исоҳор ака нега айнан раққослик касбини танлаганлар? Балетмейстер бўлишларига нима туртки бўлган.

— У киши дастлаб доира чалишга қизиққан. 14 ёшида у рақсга чиройли тушиб, қўшиқ ҳам айтар экан. Йўлдош ота Охунбобоев Исохор акани «Омон духтар» қўшиғини эшитади, «бирон - нима» бўлишига ишонганми, ҳар қалай, унга ёрдам бериш кераклигини дилига тугиб, бу вазифани Қори Ёқубовга топширган экан. Шу туртки бўлибми, Исохор ака рақс санъатига боғланиб қолган. Самарқанддан (1929 йил) Тошкентга келиб, экспериментал музикали драма театрига ишга киради ва ҳақиқий рақс санъатини эгаллай бошлайди.

— Оқиловлар сулоласи ҳақида ва улар яратган рақсларнинг миллий негизи тўғрисида қандай фикрдасиз?

— Исохор аканинг онаси яхшигина рақсга тушардилар. У кишида раққосликка иштиёқ онасидан ўтган десам ҳам муболаға бўлмас. Мен эса 14 ёшлигимда Душанбедаги Лоҳутий номли халқ театрида (1935 йил) яккахон раққоса бўлиб ишлардим. Ана шу йили Исохор ака гастролга борганларида мен билан турмуш қуриш ниятларини айтган. Шундан буён ҳам ҳаётда, ҳам санъатда ҳамнафас бўлиб яшадик. Беш фарзандимиз бор.

Исохор ака мусиқашунос М. Аҳмедов таърифлаганидек, «рақс санъатини бойитиш учун ўзбек халқ фольклорига мурожаат қилди. Халқнинг ўзидан олган ритмларга ажойиб сайқал берди. Дарҳақиқат, халққа қадимдан маълум ва машҳур мақом куйлари асосида рақс яратилса, уни кўпчилик яхши тушуниб, завқ билан томоша қилиши мумкин эди».

— Исохор ака санъатининг давомини қайси шогирдлари ижодида яққолроқ кўрасиз?

— Шогирдлари жуда кўп у кишининг халқ артистлари Г. Измайлова, М. Зоҳидова, Б. Қориева; Ўзбекистон халқ артистлари К. Юсупова, Х. Комилова, Г. Мамаева, Қ. Миркаримова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлардан Р. Низомова, Д. Абдуллаева, С. Тангуриева, Х. Юнусова, А. Азизов, Н. Шерматов ва Ф. Солихова, Ҳ. Дўстмуҳамедова, М. Аҳмедова каби ўнлаб артистлар шулар жумласидандир.

Шуларнинг ҳаммаси ҳам Исохор ака ишини давом эттираяпти. Айниқса, ҳозирги пайтда Нарзиддин Шерматовни алоҳида айтсам ярашади. Чунки у ўзи саҳнада раққос бўлиб ижод қилаяпти.

— Оилада фарзандларингиз нима учун санъаткорлик касбини эгаллашган? Ё сизлар бошқа касб танлашларига рўйхушлик бермаганмисиз?

— Бизнинг тўрт қиз ва ёлғиз ўғлимиз бор. Қизларим Вилоят, Зулайҳо, Лола раққоса бўлиб етишди. Гавҳар хор дирижёри, Юсуф профессионал музикачи. Исохор ака нафақат қаттиққўл устоз, балки талабчан ота ҳам эди. Қизларимизнинг ҳаммасини ҳам аввал бирон олийгоҳда ўқиб, касб эгаллаганлиги тўғрисида диплом олишларини, ундан сўнггина санъатни давом эттиришини истарди. Болаларимиз шундай қилишди ҳам. Мана ҳозир ўзбек рақс санъатининг юксалишида ота ижодини давом эттиришмоқда. Кўпгина рақслар саҳналаштириб халққа тақдим этмоқдалар.

— «Оқиловлар сулоласи» ўз ижодий фаолияти давомида кўп чет мамлакатларда гастролларда бўлишган. Шу гастроллар орқали ўзбек рақс санъатига нималар олиб келдиларингиз?

— Гастролларда умримизнинг кўп қисми ўтди. Ҳамдўстлик жумҳуриятларида, Афғонистон, Ҳиндистон, Арабистон, қўйингки, жаҳоннинг турли чеккаларида ўзбек санъатини, унинг бой маданиятини намойиш этиб келганмиз. Мен ўзим фарзандларим туғиладиган кунгача ҳам саҳнадан бери келмасдим. Ана шу гастроллар билан бошқа халқларга ўз маданиятимизни кўз-кўз қилибгина қолмай, турли миллат рақсларини ўрганиб қайтардик. Исохор акани ўзи ижро этган «Помирча», «Кўҳистони», «Чархи дузону», «Қашқарча», «Шалахо» рақслари, Вилоят ижросидаги турли шарқ халқ рақсларини юқоридаги фикримга далил қила оламан.

1937 йил Москвада бўладиган ўзбек санъати декадасида иштирок этиш учун Исохор ака иккимиз ҳам таклиф қилиндик. Декадага тайёргарлик Исохор акангиз балетмейстерлик санъатининг янада мукаммаллашувига муҳим бир босқич бўлди.

Биз — мен ва шогирдларим билан Венгрияда ўтказилган фольклор рақслари Халқаро фестивалида қатнашиб, олий мукофот— «Олтин бошмоқча» билан тақдирландик. Бир қанча кўрик танловларда диплом ва фахрий ёрлиқлар... Эххе буларнинг рўйхатини тузиб ўтирсам тугамайди.

— Исохор ака саҳналаштирган рақслар ҳақида ва балетмейстерлик жараёни тўғрисида ҳам гапириб берсангиз.

— У киши юзлаб рақслар саҳналаштирганлар. «Ларзон», «Қалабанди», «Тановор», «Раҳм айлама», «Гулузорим», «Муножот», «Нозик табассум», «Таманно», «Ноз этма», «Дилрабо», ва оммавий рақслардан: «Дугоналар», «Шодлик», «Шаббодалар», «Катта ўйин», «Маҳваша», «Маврича» ва ҳоказолар.

У киши ижод қилиш жараёнида классик санъатга кўп мурожаат қиларди ва шундан халқ миллий рақслари юзага келарди.

— Сиз аёл ва она сифатида қайси қизингизни жаҳоншумул раққоса бўлиб қолишига ишонасиз?

— Ҳар гулнинг ҳиди бошқа дейдилар. Шунингдек, мен ҳам қизларимни унисини ундоқ, бунисини бундоқ деб ажратмайман. Улар изланишлари ва ўз устида мукаммал ишлашлари билан халқ орасида обрў топадилар. Вилоятим Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, ҳозирда «Зарафшон» ансамблида балетмейстер сифатида ишлаб отаси ишини давом эттирмоқда. Зулайҳо ва Лола ҳам ўз эътиборини топган санъаткор. Мен уларнинг ҳар бирини ажойиб кўраман.

— Исохор аканинг асосий меҳнат фаолияти қайси ансамблларга бахшида этилган? Яъни, у киши кимлар билан кўпроқ ишлаганлар?

— Ҳали шогирдлар тўғрисида гапириб ўтдим. Қори Ёқубов номли Ўзбек давлат филармонияси, «Шодлик», «Лазги», «Баҳор» ансамбллари билан жуда кўп ишлардилар. Улар учун турли рақслар саҳналаштирганлар. Ижодининг бошланиши эса у ўзи асосчиларидан бири бўлган Самарқанд музикали драма театри билан боғлиқ. Менинг турмуш ва санъат ўртоғим бутун умрини санъатга бахшида этган. Унинг машаққатли меҳнати ва ижодини менчалик тўлиқ биладиган йўқ ҳозир. Шунинг учун бундай кишини унутмасликларини истайман.

— «Чархи дузону» рақси ҳақида нима дейсиз?

— «Чархи дузону» дегани «икки тиззада айланиш» деган маънони билдиради. Бунда ижрочи ўйинни бошидан охиригача тизза устида бажаради —раққос тиззада турган ҳолда саҳнани бир неча марта айланиб чиқади. Ҳозирда бу рақсга ўхшаш рақсларни Кавказ халқлари ижро этишади. Исохор акамдан кейин ўзбек раққосаларидан фақатгина Вилоят ижро эта олди. Бу мураккаб машғулотга бардош ҳам керак-да, қизим!

Суҳбатлашиб ўтирганимизда Вилоят опа Оқиловага ҳам савол билан мурожаат қилдим:

— Вилоят опа, Сиз ҳам отангиз каби балетмейстер бўлиб ишлайсиз. Бу ишнинг нақадар мураккаб эканлигини била туриб нега шу йўлни танладингиз?

— Раққосалар одатда йигирма йил ишлаб нафақага чиқадилар. Мен эса бу даврни йигирма беш йилга етказдим. Рақс саҳналаштириш ва ёш раққосаларга ўргатишни эса қалбим бурчи деб биламан. Ёш раққосаларимизга раҳмим келади. Улар ўйнагиси келади. Мен эса уларнинг илтимосларини рад этолмайман. Мен рақсни яратиш жараёнида қанчалик қийинчиликларни бошимдан кечирсамда, саҳнада бир шогирдим ижро этган рақсдан ва бу ижронинг муваффақиятидан кўксим тоғдек кўтарилиб, барча қийинчиликларим унут бўлади.

— Отангиз санъати сизга қандай куч бахш этди?

— Отам санъати — бу менинг санъатим. Мен у киши яратган рақсларни қайтадан саҳнага қўйяпман. Шогирдларим Ф. Солихова, Р. Султонова, Д. Шукуржонова, Э. Норбоева, Н. Олимова ва Х. Ихтиёровалар каби ўнлаб раққосалар рақсларида отам ишининг давомини кўраман.

Маргарита ва Вилоят опалар билан узоқ суҳбатлашдик. Улар хонадони худди рақс лабораториясини эслатади. Деворлардаги турли рақс костюмларида тушилган суратлар, музика асбоблари ва суҳбат мавзуси худди рақс музейидаги ҳолатни эслатади кишига.

Саҳнада Қизлархон Дўстмуҳамедова хиром этмоқда. «Тонг маликаси» рақсини Исохор Оқилов саҳналаштирган. Жозибали бу рақсни томоша қилган киши қалбини оромбахш бир туйғу эгаллайди.

Композиторлар М. Левиев, М. Мирзаев, Б. Алиев, С. Йўлдошев, А. Комилов, Н. Ҳасанов ва бошқаларнинг баъзан шўх, баъзан мунгли наволарига мос равишда раққоса хиром этади.

Исохор ака яратган рақслар гулдастаси барқ уриб яшнамоқда. Унинг умри рақсларда қолган умрдир!

Ф. ТОЖИБОЕВА,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

ФОТИМА-ЗУҲРА — МЕҲРИНИСО ВА ЗЕБУНИСОНИНГ ОПАЛАРИ.

Қумқўрғонлик ўқитувчи Зубайда Сафарованинг тўртта қизи бор. Қизиғи шундаки, у икки бора эгизак фарзанд кўрди. Катталари Фотима ва Зуҳра олти ёшга тўлган бўлса, кичкинтойлари Меҳринисо ва Зебунисо олти ойлик. Зубайда ҳозир эгизаклар тарбияси билан машғул. Аммо бўш вақтларида тўқувчилик билан шуғулланиб кўйлак, халат, чопон, келин-куёвлар учун тўй сарпоси тикади. Бу эса оила сармоясига ойига 600 — 700 мингни етаклаб келади. Унинг бу меҳнатидан ҳам ўзи, ҳам маҳалла манфаатдор.

Зубайданинг умр йўлдоши Мамаражаб эса заводда токар бўлиб ишлайди. Бу аҳил, тотув оиладан қут-барака аримайди.

СУРАТДА: Зубайда фарзандлари билан.
И. ХЎЖАЕВ (ЎзА) сурати.

• 1994 йил—Халқаро оила йили

ЭНГ ОҚИЛАЛАР...

Халқаро оила йили муносабати билан Боғдод туманида турли хил тадбирлар, кўрик-танловлар ўтказиб туриш одат тусига кириб қолди. Яқинда туман хотин-қизлар ташкилоти туман халқ таълими бўлими билан ҳамкорликда «Энг оқила қиз» кўрик танловини ўтказди.

Эртанги кунимиз эгалари, оиламиз бекаларининг баҳси кутилганидан зиёда, ўзаро баҳсларга, мунозараларга бой бўлди. Танлов қатнашчилари «Саломлашиш одоби», «Аёл — буюк калом». «Сонли келин бўлгунча энли келин бўл», «Тотув турмуш — узоқ умр гарови» сингари шартларни мароқ ва иштиёқ билан адо этиб, қатнашчилар олқишига, ҳайъат аъзоларининг юқори баҳоларига сазовор бўлишди.

Ғолибни танлаш анча тортишувларга сабаб бўлди. Ўзининг эпчиллиги, пазандалиги, хушмуомалалигини намойиш этган 19-мактаб ўқувчиси Дилдора Тўхтасинова ғолиб деб топилди. 2-мактаб ўқувчиси Барнохон Жабборова, 10-мактаб талабаси Хотибахон Сиддиқовалар эса уй тутиш, бола тарбияси борасида малакаларини маҳорат билан намойиш этиб, совринли ўринларга сазовор бўлишди.

ПЕЛЕНИНГ БАШОРАТИ

«Футбол қироли» Пеленинг башорат қилишича, Бразилия терма жамоаси жаҳон чемпиони бўлади. «Менинг юртдошларим ғолиб чиқади, — деди у. — Буни қатъий ишонч билан айтишимнинг сабаби шундаки, мен ўзим бразилияликман. Бизнинг жамоа айни дамда ҳақиқатдан ҳам кучли ўйин кўрсатяпти. Жамоа жуда истеъдодли ўйинчилардан ташкил топган.

Менимча Швеция ва Колумбия терма командалари чемпионатда кутилмаган «совға»лар тортиқ этади. Шведлар жуда уюшқоқ ўйнашяпти. Улар биринчи босқичда бразилияликларга ҳам жиддий муаммо туғдириши мумкин. Шунингдек, колумбияликлар ҳам ўз ўйинлари билан башоратчиларни таажжубга солишга қодир. Улар майдонда яхши ўйин кўрсатишади, лекин тажриба бобида Италия, Бразилия ва Германияга қараганда заифлик қилишади.

Америкаликлар ҳақида нима дейиш мумкин. Улар биринчи босқичдан ўтишади. Аммо жаҳон миқёсидаги майдон тажрибаси йўқлиги уларга ҳам панд бериши табиий».

«Футбол майдонида яна бир Пеле пайдо бўлиши мумкинми?» деган савол билан журналистлар унга мурожаат қилишганда «Йўқ», дея қатъийлик билан жавоб берди: «Бугунги кунда жаҳон футбол майдонида бошқа бир Пеле йўқ».

«Ёмғир ё ёғади ё ёғмайди...»

Албатта, табиат биз билан ҳисоблашмай, ўз ҳукмини ўтказар экан, унинг маромини билиб қўйиш фойдадан холи бўлмайди. Жумладан, эртага ёки яқин кунларда об-ҳавонинг қандай бўлишидан воқиф бўлиш кўп нарсаларни олдиндан ҳал қилиш имконини беради. Аслида, иқлим ўзгаришлари ўзига хос сигналлар орқали хабар қилинади: фақат уни илғай олиш керак.

● Совуқ ҳаво оқимининг кириб келиши олдин радикулит, ревматизм, сил, бод касалликлари хуруж қилади. Суякнинг эски синган жойлари, тиш оғриқлари кучаяди. Иссиқ оқим кириб келганда эса аллергия реакцияси ва оғриқлар зўраяди, танада кислород тақчиллиги сезила бошлайди.

● Қушлар бошқа мавжудотлардан кўра қуёш доғларидаги радиацион ўзгаришларни тез сезар, шунинг учун ҳаво ўзгаришидан анча олдин ўз ҳаракатларини тартибга солар эканлар.

● Қушларнинг жанубга учиб кетиши одатдагидан кечроқ юз берса, кузнинг юмшоқ ва илиқ келиши кутилади. Аксинча, иссиқ ўлкаларга эртароқ учиб кетсалар, қиш совуқ келиши ва тез тушиши мумкин.

● Читтак ва бошқа қушларнинг кузнинг бошида учиб келиши ҳавонинг совуши билан боғлиқ.

● Қурғоқчил кузда оқ жиблажибонлар галаси пайдо бўлса, булутли, ёмғирли ҳаво кутилади.

● Қизилтўшнинг овози нола билан чиқса, ҳаво айнайди.

● Зарғалдоқнинг сайраши бузилиб, товуши кескин ва ўткир чиқса ҳам ҳаво бузилади.

● Қор ёғиши олдидан қарғалар ва зағчалар қаттиқ қичқирган ҳолда гала-гала бўлиб турли томонга учиб кетади.

Гулистон паррандачилик мажмуи қўрғони — Улуғобод маҳалласи Ўзбекистон телерадиокомпанияси, «Халқ сўзи» — «Народное слово» ва «ЭКОСАН» халқаро жамғармаси кўрик-танловининг биринчи босқичи ғолиби бўлди.

Улуғободда покдомонлар яшайди

Гулистоннинг шундоқ биқинида Улуғобод қўрғони бор. Уни келинчакнинг уйига ўхшатишади: ҳар доим саранжом-саришта, ҳамиша озода-кўркам. Кўчаларини кезганда сўлим дам олиш гўшаларида юргандек бўласиз. Қўрғон ҳам ўзига хос услубда қурилган. Бу ердаги ҳар бир иморат, ҳар туп дарахт — ўрнида. Бир неча кўчаларнинг эса боши берк... Сўраб билсак, бунинг ҳам боиси бор экан. Ҳар қандай ўткинчи машиналар ёки мол-ҳол юравермас ва бу билан хонадонларнинг осойишталиги, тозалик сақланар экан. Бўйи ҳам узундан-узоқ эмас, нари борса 15-20 хонадонни ўзига жамлаган. Йўлак, ҳар иморат рўпарасида гул ва дарахт ўстириш учун чоғроққина томорқа бор. Гуллар атрига ғарқлик — шундан. Йўлаклар четига, асосан, арча дарахтлари экилган. Нега? Бундан ҳам кўзланган муддао бор. Улуғобод қўрғони оқсоқоллар кенгаши раиси Даврон Мўминовнинг айтишича, арчалар табиий чанг ушлагичлар экан. Кўтарилган чанг-ғубор шу дарахтларга ўтиради, хонадонларга етиб бормайди. Бунга пойтахтдан келган олимлар ҳам тан беришган. Қўрғондаги ҳовлиларнинг четан деворлари ҳам турли-туман эмас, аксинча бир хил баландликда, битта ҳажмда. Боз устига ранглари ҳам бир хил. Оқсоқолларнинг миннатдорчилик билан эслашларича, Гулистон наслпаррандачилик хўжалигида 1980 йил ўн тўққизинчи директор бўлиб келган Ўзбекистон халқ депутати Сервер Аблаев қўрғон лойиҳасини тайёрлашда энг аввало тозалик ва озодаликка кафолат яратиш ҳақида ўйлаган. Янги, дангиллама уйларга кўчиб ўтган улуғободликлар учун фақат томорқани боғроғ қилиш ва турар жойини тоза-покиза тутишдан бошқа юмуш қолмаган. Яшаш учун қолган барча шароитлар лойиҳа бўйича тўкис адо этилган. Айтгандек, Улуғободда фақат кўча ва хиёбонлар эмас, балки ҳар бир хонадоннинг покизалиги маҳалла оқсоқоллари, фаолларининг, хўжалик раҳбариятининг доимий назоратида бўлади. Таъбир жоиз бўлса, Улуғободга келин бўлиб тушадиган ўзга қишлоқлик ёки шаҳарлик қизнинг, аввало, саранжом-сариштлиги, покизалиги эътиборга олинади. Улуғободдан бошқа жойга келин бўлиб тушган қиздан унинг ота-онаси, қолаверса, Улуғобод маҳалласи аҳлига фақат олқишлар ёғилади. Эҳтимол, ушбу гаплар ўта мақтов, муболаға бўлиб туюлар. Аммо, шу нарса аниқки, Улуғободда ободончилик ва тозалик ишлари мавсумий эмас, доимий тус олган. Ҳали деярли барча қишлоқ ва маҳаллаларда илиқ кунлар — кўклам келиши кутилаётган пайтда улуғободликлар бир неча бор ҳашар уюштиришди. Декабрь ойида қабристонни тозалаб қўйишди.

Қўрғондаги мактаб ҳам озодалиги билан вилоятда донг таратган. Таълимгоҳда қишда ҳам баҳор нафаси сезилади. Бу ердаги ўнлаб тувакларда турли гуллар барқ уриб ўсиб ётади. Айни чоғда улуғободлик болалар тозалик ва озодалик инсоннинг энг биринчи фазилати эканлиги хусусида шу даргоҳда сабоқ олишади. Шунинг учун ҳам қўрғонда бирор дарахтнинг шохи синмайди, қорамоллар кўчаларда қаровсиз юрмайди. Дарвоқе, Улуғобод бир қарашда шаҳар тусини берса-да, аслида қишлоқ. Бу дангиллама уйларда аксарият оддий инсонлар яшашади. Ҳар бир хонадонда товуқдан тортиб қорамолгача бор. Лекин бу уй ҳайвонлари кўча четига боғлаб қўйилмайди ёки назоратсиз қолдирилмайди. Яйловдан қайтган молларнинг табиатга зиён-заҳмат етказмай хонадонларга тарқалиши таъминланади. Қолаверса, паррандачилик хўжалиги томонидан паррандабоқарлар ем-хашак олиб туришади. Шу боис молларни далага ҳайдашга ҳам ҳожат йўқ ҳисоби.

Энг муҳими, Улуғобод қўрғони фуқаролар йиғинига шу ернинг обрўли, ишчан ва ташаббускор кишилари сайланишган. Шу ўринда Даврон Мўминов эътиборга лойиқ гапни айтди «— Биласизми, — деди у, — маслаҳатчилар аввалги депутатлардан кўра ўз бурчларига виждонан ёндашадиган, ташкилотчи кишилар. Менимча, қўрғонимизнинг республика кўрик-танловида биринчи ўринни олишида ҳам аввало ана шу оқсоқолларимизнинг хатта хизматлари бор. Қарияларимизнинг тинибтинчимаслиги туфайли маҳалламиз обод, хонадонларимиз тоза, покиза!»

Тозалик бор жойга дард қўнмайди. Улуғободда ўтган йили болалар ўлими қайд қилинмади. Ҳеч ким юқумли касаллик билан оғримади. Охирги эътиборли факт: қўрғонда сўнгги йилларда биронта ҳам оила бузилмаган. Демак, тозалик ва покизалик хонадонларга файз-барака билан бирга тотувлик ва хотиржамлик ҳам улашаркан.

А. ШЕРНАЗАРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Абдунаби БОЙҚУЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — А. Йўлдошев, навбатчи — У. Ғойибов.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г. — 906 80332 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6 Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди 00.25.